

Nr 70.

Godkänd av första kammaren den 28 november 1939.

Godkänd av andra kammaren den 28 november 1939.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om uppförande å riksstaten för budgetåret 1939/40 av en huvudtitel för folkhushållningsdepartementet m. m.

(Första särskilda utskottets utlåtande nr 42.)

Till KONUNGEN.

I proposition nr 33 har Kungl. Maj:t under punkten 1 föreslagit riksdagen att för redovisning av till folkhushållningsdepartementets förvaltningsområde hänförliga anslag, med ändring av riksstaten för budgetåret 1939/40, å denna riksstat under Driftbudgeten: Egentliga statsutgifter upptaga en ny huvudtitel, benämnd X a. Folkhushållningsdepartementet.

Vidare har Kungl. Maj:t i samma proposition under punkterna 4—11 föreslagit riksdagen att till nämnda huvudtitel omföra följande å gällande riksstat upptagna anslag, nämligen

de under *fjärde huvudtiteln* för rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap upptagna förslagsanslagen till avlöningar och omkostnader samt reservationsanslaget till den ekonomiska försvarsberedskapens ordnande å respektive 78,500, 22,200 och 220,000 kronor,

de under *sjunde huvudtiteln* för konjunkturinstitutet upptagna förslagsanslagen till avlöningar och omkostnader samt reservationsanslaget till särskilda undersökningar å respektive 79,600, 10,000 och 100 kronor, ävensom

de under *tionde huvudtiteln* upptagna förslagsanslagen till statlig lagerhållning m. m. och till ytterligare medel för statlig lagerhållning m. m. å respektive 3,000,000 och 1,200,000 kronor.

Därjämte har Kungl. Maj:t i ovannämnda proposition under punkten 9 föreslagit riksdagen medgiva att det för konjunkturinstitutet uppförda reservationsanslaget till särskilda undersökningar må disponeras i enlighet med vad i propositionen angivits.

I föreliggande proposition har föreslagits anvisande av vissa anslag under en ny huvudtitel å tilläggsstat I till riksstaten. I anslutning härtill har vidare föreslagits att å den av lagtima riksdagen fastställda riksstaten skulle, med

ändring av denna stat, uppföras en motsvarande ny huvudtitel, till vilken skulle överföras vissa å andra huvudtitlar upptagna anslag. Jämknings i löpande statsregleringar ha hittills icke brukat ske genom ändring av den fastställda riksstaten utan genom beslut om tilläggsstater, vilka varit sidoställda riksstaten såsom självständiga stater men redovisats tillsammans med denna stat. Denna anordning skulle vid bifall till det framställda förslaget frångås, i det att en jämkning nu förutsättes vidtagen i den tidigare fastställda riksstaten. Konsekvensen synes bli att i så fall även beslut om anslag å tilläggsstat böra behandlas såsom beslut om vissa ändringar i riksstaten och icke föranleda ett självständigt regleringsbeslut genom fastställande av särskild tilläggsstat.

Det lär enligt riksdagens mening icke kunna bestridas, att det hittills tillämpade förfarandet med fastställande av särskilda tilläggsstater varit ägnat att i olika hänseenden medföra olägenheter, som framträtt starkare ju mera omfattande krav på ändringar i och tillägg till statsregleringen som utvecklingen medfört. I förevarande läge, då det blivit nödvändigt att införa en ny huvudtitel och man vidare har att räkna med två särskilda tilläggsstater, har riksdagen ansett det böra tagas under öfvervägande, huruvida icke skäl föreligga att hädanefter vidtaga jämkningar i löpande statsreglering genom beslut om ändring i riksstaten i stället för genom fastställande av särskilda tilläggsstater. Jämkningsarna skulle då genomföras på så sätt att tilläggsanslag, vare sig det gäller förstärkning av befintliga riksstatsanslag eller medel för nytillkomna ändamål, anvisades, varefter redovisning av tilläggsanslagen skulle ske tillsammans med de tidigare fastställda riksstatsanslagen, samt att, i fråga om inkomsterna, den justering sker, som med hänsyn till en ny inkomstberäkning eller till följd av ökade utgifter visar sig nödvändig. Härigenom vinnes såväl att vissa nu från förslagsanslaget till oförutsedda utgifter bestridda kostnader komma att redovisas i sitt egentliga sammanhang som att efter verkställd ny inkomstberäkning en sammanfattning av riksstaten kommer att utvisa samtliga för budgetåret anvisade utgiftsanslag och uppförda inkomstitlar.

Med den uppfattning, åt vilken riksdagen här givit uttryck, har riksdagen ej funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag om viss ändring i riksstaten. Praktiska skäl synas tala för den förordade anordningen, vilken innebär att den jämkning i riksstaten vidtages att vissa anslag uteslutas från de huvudtitlar, där de nu finnas uppförda, och i stället upptagas med oförändrade belopp å den nya huvudtiteln för folkhushållningsdepartementet. Härigenom sker icke någon rubbning i riksstatens slutsiffra.

Den nya huvudtiteln uppställning, sedan ifrågavarande överföring verkstälts, framgår av bilaga till denna skrivelse.

Kungl. Maj:t har i propositionen också framlagt förslag till viss, av krisförhållandena föranledd omläggning av konjunkturinstitutets verksamhet. Förslaget innebär i huvudsak att delvis med anlitande av de vid institutet nu anställda sakkunniga till krisorganens förfogande skulle ställas eko-

nomiska och statistiska experter. Dessa skulle samtidigt vara anknutna till konjunkturinstitutet, vilket härigenom skulle bliva ett sammanhållande organ för det av krisläget nödvändiggjorda utredningsarbetet. Den normala verksamheten vid institutet skulle å andra sidan begränsas och i viss mån nedläggas. Riksdagen har ansett sig böra medgiva, att den kostnadsökning, som omläggningen må medföra för institutet, tills vidare bestrides från det för institutet anvisade anslaget till särskilda undersökningar.

Under återopande av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels för redovisning av till folkhushållningsdepartementets förvaltningsområde hänförliga anslag, med ändring av riksstaten för budgetåret 1939/40, å denna riksstat under Driftbudgeten: Egentliga statsutgifter upptagit en ny huvudtitel, benämnd X a. Folkhushållningsdepartementet;

dels beslutat att till nämnda huvudtitel skola överföras följande å gällande riksstat upptagna anslag, nämligen

de under *fjärde huvudtiteln* för rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap upptagna förslagsanslagen till avlöningar och omkostnader samt reservationsanslaget till den ekonomiska försvarsberedskapens ordnande å respektive 78,500, 22,200 och 220,000 kronor,

de under *sjunde huvudtiteln* för konjunkturinstitutet upptagna förslagsanslagen till avlöningar och omkostnader samt reservationsanslaget till särskilda undersökningar å respektive 79,600, 10,000 och 100 kronor, ävensom

de under *tionde huvudtiteln* upptagna förslagsanslagen till statlig lagerhållning m. m. och till ytterligare medel för statlig lagerhållning m. m. å respektive 3,000,000 och 1,200,000 kronor;

dels ock medgivit att anslaget till Konjunkturinstitutet: Särskilda undersökningar må disponeras i enlighet med vad i propositionen angivits.

Stockholm den 28 november 1939.

Med undersåtlig vördnad.

Egentliga statsutgifter.

X a. Folkhushållningsdepartementet.

		Kronor	Kronor
	A. Folkhushållningsdepartementet.		

	Säger för folkhushållningsdepartementet		—
	B. Krisförvaltningen.		
	Rikskommissionen för ekonomisk försvarsberedskap:		
1	Avlöningar (IV. C. 1), <i>förslagsanslag</i>	78,500	
2	Omkostnader (IV. C. 2), <i>förslagsanslag</i>	22,200	
3	Den ekonomiska försvarsberedskapens ordnande (IV. C. 3), <i>reservationsanslag</i>	220,000	320,700
	Konjunkturinstitutet:		
4	Avlöningar (VII. B. 15), <i>förslagsanslag</i>	79,600	
5	Omkostnader (VII. B. 16), <i>förslagsanslag</i>	10,000	
6	Särskilda undersökningar (VII. B. 17), <i>reservationsanslag</i>	100	89,700

	Säger för krisförvaltningen		—
	C. Diverse.		
1	Statlig lagerhållning m. m. (X. F. 9), <i>förslagsanslag</i> ..	3,000,000	
2	Ytterligare medel för statlig lagerhållning m. m. (X. F. 10), <i>förslagsanslag</i>	1,200,000	4,200,000

	Säger för diverse		—
	Summa		—